

PRIMORSKI LIST

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Izhaja vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Cena za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krome. Za manj premožne 4 krome za celo leto.

Naročnino in oznaniła sprejema upravnistvo v Gorici na Placuti št. 12.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, Dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Slava bodi sv. rešnemu Telesu.

Praznik sv. rešnega Telesa je najslajši praznik, na kateri verniki eden drugega premagavajo v češčenju in proslavljanju Jezusa Kristusa, Sina božjega, ki med nami grešniki prebiva v podobah kruha in vina. V nebesih, v Očetovi slavi, na desnici Očeta sedi kot kralj in gospodar vseh stvari, ali od nas se vender ni ločil. Sreč, polno ljubezni do nas, mu ni dalo iti proč od nas. Skrit pod podobo kruha in vina prebiva v svetiščih, dan in noč zaprt v tesnih tabernakljih. Od tam gleda z bistrim in ljubečim očesom na svoje brate, ki med svetom živijo in trpijo. Za vsakega moli na tihem dan in noč ter se daruje Bogu Očetu.

En sam dan v letu si je izbral, na kateri zapusti zatišje božje hiše, in se dvigne, kam? ali v nebesa med angele? O ne, k ljudem gre, k bratom ga srce vleče, med ljudstvo krščansko gre, da je blagoslovi in potrdi.

In ljudstvo krščansko? Ljudstvo mu hiti veselo nasproti kakor kralju in odrešniku. Olepšajo mu hiše in ulice, natrosijo na pol dišečega cvetja Njemu, ki je nosil krono trnjevo. Na čelu vsem in prav blizu njega stojijo s pripogneno glavo duhovniki v svilenih oblekah, bogato naloženih s srebrom in zlatom. — Poleg stojijo, zamišljeni, možje, katerih skrbi in modrosti, je poverjeno vodstvo politične usode naroda, vsi odeli z znamenji njih časti in dostojanstva. — Resno opravljeni so prišli možje, in žene, ki vzgajajo ljudstvu mladino, up njegove bodočnosti. — Ali kaj bi našteval? Vsi pridejo na ta dan se poklonit Jezusu. In moštvo krščanskega svobodnega ljudstva,

vojska slavna, koraka ponosna za neomadežano zastavo, nabrušen meč v roki, puško na ramenu, topove na trdnjavi! In cvet poštenega ljudstva, device njegove, v belo odele, z biseri olepšane, spremljajo ženina nebeškega Jezusa Kristusa. Oj zares, to je krščansko ljudstvo, pošteno, svobodno, močno in pridno ljudstvo, ki gre nasproti Jezusu, svojemu kralju pojoč in moleč. Oj, kako je dobri kralj vesel vrnega ljudstva! Na širokem prostoru, glej, je vstavi in blagoslovi: duhovniki ga molijo, možje se mu spodobno pripognejo, ljudstvo kleči na kolenih, vojna zastava, ki se ni še nikoli vklonila sovražniku, je povešana, in moštvo ponosno, s poveljnikom na čelu, kloni iskreno brabra ramena Jezusu Kristusu. On pa, dobri Jezus, blagoslovja krščansko ljudstvo, njega duhovnike, njega uradnike in odgojitelje, njega vojsko in vladarja, njega mladino, njega učene in delavske stanovce. Od veselja zadonijo hvalne pesmi iz mladih grl, meči zazvenkejo, puške počejo, topovi, zagrmijo, zvonovi zazvonijo slavo in čast Jezusu Kristusu v sv. rešnem Telesu!...

POLITIČNI PREGLED.

Državni zbor. Zasedanje državnega zbora v preteklem tednu je bilo zopet brezuspešno. Čehi so čakali do zadnjega trenutka, da vlada vsaj preklicne naredbe Kindingerjevega ministerstva. A vlada se je ustrašila nemških levčarjev, ki so žugali z obstrukcijo, ako se vlada Čehom uda tudi samo v tej točki. Zato so Čehi nadaljevali svojo obstrukcijo in v soboto ob 1 uri popolnoma je bil na povelje našega vladarja razpuščen državni zbor. Čehi so že ob 11. po noči začeli razbivati po klopih in peti svoje narodne pesmi. Tako je za dolgo časa zaključen državni zbor vsled nemške nestrpnosti in bojazljivosti

Nagloma pa se zgodi, da so se prijateljske razmere sosedov začele trgati. Kako je prišlo do tega. Peter Rezar se je bil ves spremenil v svojem mišljenju.

Vas Cvetrežje, kjer sta domovala naša znanca, je bila v bližini mesta. Mesta pa dankeles le prepogosto slabo uplivajo na deželo. Peter Rezar je dobival od meščanov slabe casnike, katere je vedno hlastneje prebiral, začel je hoditi v slabe tovarnišije, kjer se je zabavljalo čez vero in duhovnike. Njegovi najljubši tovariši bili so mu socijalni demokratje ali mokranci. Ni bilo dolgo in naš Peter se je tako navzel novega duha, da je v svojem sovraštvu proti cerkvi skoraj vse druge prekosil. Imel je sam večkrat ojstre govore, šuntal svoje drugove in sploh čutil se je poklicanega, da bode voditelj tovarišem.

Sosed Tkalec je bil zelo potr, ko je zapazil prijateljevo spremembo. Prosil ga je, učil, svaril; a nič ni pomagalo. Kakor v vsaki potrebi, obrnil se je dobri Anton do Boga. Ž njim vred molila je za očetovo spreobrnitev tudi družina zapeljane Petra žena in otroci. In, o ti otroci kako so bili dobri in nedolžni!

Bil je pomladanski večer. Žena in otroci so se vže vlegli spat. Peter pa je prebiral polujsljive spise raznih socijalističnih brošur. Pri branju protiverskih brošur pa se je večkrat spominjal besed, katere je nek duhovnik govoril na krščansko-socijalnem shodu: Ko bi obveljal nauk demokratov, morala bi se razrušiti tudi srčna zveza med možem in ženo, ter med stariši in otroci. Ravno radi tega, da bi se uničilo družinsko življenje, ki je podlaga pravemu krščanskemu življenju, se tako povzdiguje prosta ljubezen in zahteva, da se otroci kmalu po rojstvu ločijo od starišev.

sedajne vlade. Česki listi se veselijo svoje zmage in mladočesko časopisje ne more prehvaliti uztrajnost českih poslancev. A sedajna vlada je v velikih skripcih, ker je izgubila upanje v boljšo bodočnost.

Desnice ni več! Dolgo časa so čakali člani desnice, da se na nje ozre vlada in da jih prizna za močno zaslonbo v narodnih bojih Avstrije. A vlada ni hotela videti svojih pravih prijateljev. Imela je desnico za svojo sovražnico in si je iskala prijateljev na levisi. Vlada je skušala desnico razdreti in si pridobiti večino za skupno postopanje proti Čehom. To se je vladu tudi deloma posrečilo v zadnjem hipu pred zadnjim državnozbornim zasedanjem. Poljski klub z vitezom Javorskijem na čelu se je izločil iz desnice in podal roko sovražnikom Slovanov v Avstriji. Slovanski Poljaki so barantali z Nemci za brate Čeha. A zaman so se Poljaki prizadevali, da bi skopali grob českemu narodu. Čehi so se le po njih spoznali, da se nimajo na nobenega zanesti, kakor nase. In zmagali so. Desnice sicer ni več, a tudi delovanje v državnem zboru je bilo nemogoče. Sicer pa je gotovo, da bo desnica zopet ustala, ker pravica ni še umrla.

Italija. Volitve za državni zbor so se v tej deželi vršile pretekle binkoštno praznike. Večina poslancev je vladu naklonjena, a več kot tretjina je vladu nasprotna. Če bo hotela manjšina obstruirati, bo lahko preprečila vsako delovanje v državnem zboru. Italija ni pač nič na boljšem, ko Avstrija.

Kitajsko. Upor se razširja po celi deželi bolj in bolj. Vlada se je kazala v začetku protivna upornikom, a zdaj je videti, da je prav za prav sama vlada provzročila upor. Ustaši razsajajo po celi deželi in morijo Evropejce in krščene domačine. Edina država, ki bi zamogla braniti Evropejce, je Rusija. Rusija je že poslala v glavno mesto nekaj tisoč vojakov in kmalu pridejo drugi za njimi. A druge velesile so Rusom zavidne in bati se je, da pride do kakega razpora med njimi.

Vojska v južni Afriki. Brez težav in brez boja so prišli Angleži v glavno mesto burške republike Transvaal. A komaj so se tam usedli, da bi se odpočili, že so jim Buri prišli

Voditelj demokratov Bebel predlaga, da bi se ustanovile državne dojlilnice in redilnice. Duhovnik je dalje rekel: Kje bo potem ljubezen starišev do otrok, kje bo otroška ljubezen do starišev, kje bo hvaležnost? Otroci ne bodo poznači svojih starišev, stariši ne svojih otrok. Kdo bo učil otroke spoznavati svojega večnega stvarnika, ko je država že sama ob sebi brezverska? Po naukih demokratov se torej mora odpovedati ne samo zemeljski družinski sreči, ampak tudi v takih naukih vzgojeno dete nema nobenega upanja v srečno posmrtno življenje. Posledica vsemu pa je, da bi bili taki otroci popolnoma sprijeni, sposobni za vsa nemoralna in hudobna dela.

Peter Rezar je ljubil iz srca svojo ženo in svoje otroke. Kakor poprej, delal je tudi sedaj skrbno za nje. Ravno radi njegove ljubezni do svoje družine se mu je zračilo čelo, ko je imenovani govor gremišljeval. Prehudo je bilo za njegovo srce. Ves zamišljen stopi k postelji najmlajšega otroka. Kako je lepo to dete! Angeljska nedolžnost in nebeški smehljaj igra se v spanju s tem lepim bitjem.

Peter premišljuje. Torej to dete da bi jaz odstranil očetovskemu sreću, to dete da bi mene ne smelo ljubiti?! Mati da bi ne smela podučevati v molitvi tega angeljčka?! Ta ubogi otrok da bi moral biti nesrečen in zavržen v življenju in po smrti?! Ne, ne! Kakor gotovo živi Bog v nebesih, tako gotovo se moji otroci ne smejo pokvariti!...

V njegovi sobi je bila še bridka martra in podoba Marije Device. Ves skesan poklekne pred podobo Odrešenikovo, prosi odpuščanja za svoje zmote, moli za nedolžnost svoje družine. In bolj

L I S T E K.

Zmaga ljubezni.

Poglej po gori cesto belo,
Po njej vspomladi bom hitel.
Na srce starišev ljubečih
S tujine vračal se vesel!
Vrtec 1. 1898.

Mnogo je na svetu zakladov, mnogo dragocenosti, mnogo bogastva. Ljudje hitijo za časnim mamonom, kakor za malikom. V bogastvu iščejo sreče, zadovoljnosti in — ljubezni. Marsikaj lahko tudi najdejo, pa nečesa v bogastvu in bliščobu ne morejo najti, ker se ukupiti ne more — ljubezni, zveste ljubezni. Le ena ljubezen je na svetu, ki resnično zvesto gori, ki nikdar ne ugasne, mislim ljubezen naših starišev do nas svojih otrok. O otroci, nehvaležni otroci, bridko, bridko se boste kesali svojega grdega ravnanja nasproti starišem, kedar bodo oni za vedno legli v hladni grob! Potem se le boste spoznali, kaj ste izgubili, ko boste izgubili tako vas ljubečega očeta ali mater.

Bili sti sosednji družini Antona Tkalec in Petra Rezarja. Prvi hišni oče je bil res tkalec, a drugi mizar. Sosesta sta bila prijatelja in sta iskreno ljubila svojo družino. Večkrat shajala sta se o mraku sedaj v tej, drugič v drugi hiši k prijateljskemu pogovarjanju. Če se med tednom nista mogla sniti, poiskala sta drug drugega gostovo v nedeljo po večernicah. Nedeljo sta vedno posvečevala in z lepim krščanskim zgledom kazala, da hočeta gospodov dan res darovati Bogu samemu. Noben dobiček, nobena sila jih ni mogla odvrniti od sv. maše, pa tudi po krčmah nista zapravljala. Sploh bila sta moza poštenjaka.

veste, jaz se ženim, dajte mi boljše enega?" Klo- bučar mu prinese zahtevani klobuk. Ribničan si ga ogleda od vseh strani, potem pa vpraša: „Koliko pa velja?" „Dva goldinarja," mu odgo- vori klobučar. „S tem pa že ni nič, dajte mi boljšega," se odreže Ribničan. Prinese mu dru- gega. „Za koliko pa ga daste," vpraša zopet Rib- ničan. „Za tri goldinarje." „Le proč z njim, še boljšega bi rad." Klobučar mu prinese klobuk za štiri goldinarje, ali Ribničanu se je tudi ta zdel prepoceni. „Čakaj," si misli klobučar, „tebe bom pa že naučil, da boš pomnil, kdaj si pri meni klobuk kupil," in mu zopet prinese tisti klobuk, za katerega je prvih zahteval dva gol- dinarja. Ribničan ga ogleduje, ogleduje, naposled pa vpraša po ceni. „Dajte zanj pet goldinarjev, pa bo vaš." „Ta je pravi, ta klobuk je zame, ta", vsklikne Ribničan veselo in potegne brž iz žepa petak, ga da klobučarju ter gre zadovoljno do- mu, da si je kupil tako lep klobuk.

Priobčil F. A. P.

Semenišče - ognjišče. „Soča" piše, da se- menišče je ognjišče vsega zlega. Reči moramo, da nismo še slišali, da bi semenišče bilo ognjišče. V semenišču se namreč sejejo plemenita semena in uzgajajo rastline, ki rodijo stoteren in tiso- čeren sad. V semenišču je življenje! Vse dru- gače pa je na ognjišču! Na ognjišču je ogenj, pri katerem vse zgore in se *prismodi*. Nam se zdi, da to ognjišče je v uredništvu „Soče", kar je razvidno iz tega, ker so nekateri gospodje okoli „Soče" že precej *prismojeni*.

Rešitev uganjke: Kdo je na Goriškem največji klerikalec, priobčimo prihodnjic.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Bajt.
Lastnik: Konsorcij »Primorskega lista«.
Tiskala »Narodna tiskarna« v Gorici.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Artur Makutz,

klepar v Ozki ulici (Via Stretta), se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje vsakovrstna kleparska dela.

Čebelno voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam prečast. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač, svečar.

Ulica sv. Antona št. 7. v Gorici.

Pohištvo na prodaj!

Zaradi bližnjega odhoda se prodaj del pohištva, ki je v dobrem stanju, v Gorici, ulica Usina št. 12.

Usojam si cenj. p. n. občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznaniti, da sem odprl v lastni hiši (po starem imenovanu) gostilno.

„Pri Grgarki“,

ulica sv. Antona št. 3.

Točim izvrstna briska in druga do- mača vina, imam domačo kuhinjo, držim postelje za prenočišča po jako nizki ceni.

S prošnjo za blagohotno naklonjenost se prijazno priporočam za obilen obisk udani

Ivan Mizerit

(sin ranjke Grgarke.)

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici št. 4 v Gorici,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri za gospo in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro.

Priporoča dalje tudi svojo zalogo.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici,

Gosposka ulica št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberi, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce Jäger itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vi- pavske, furlan- skih, bris- kih, dalmatinskih in isterskih v- inu gradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uz-ore.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Odlikovani fotografski atelier

A. Jerkič

GORICA,

Gosposka ulica št. 7

v hiši

„Gor. ljudske posojilnice“,

edini zalagatelj c. kr. avstrijske državno-uradniške zveze za Goriško, sprejema vsa v fotografsko stroko spadajoča dela.

Novi, velikomestno urejeni atelier

odgovarja vsem

modernim zahtevam v tej stroki.

P. n. gg. državni uradniki in njihovi družinski člani dobé pri ob- stoječih cenah 15% rabata.

Se toplo priporoča z odličnim spo- stovanjem udani **Anton Jerkič.**

(galoše), razne soli, zdravilna zelišča, mineralne vode, cedilke, (gume), cerkveno kadilo in kot primeso dišeči storaks; razna čistila, gladila in mazila; prepase za kilo, obveze in drugo kirurško opravilo, pogačo za pse; toaletno milo in drugo lepodišeče blago (parfumerije); potrebščine za fotografije itd.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici,

izvršuje naročila vsakovrstnega pe- civa, tudi najlinejega, za nove maše in godove, kolače za birmo in po- roke itd. — Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na de- želi najuljudneje.

VINARSKO IN SADJARSKO DRUŠTVO ZA BRDA

ZA BRDA

v

GORICI.

Prodaja naravne in pristne briske pridelke

po zmernih cenah.

ZALOGA

pristnih briskih vin:

burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih vin.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 20.

Anton Kuštrin

v gosposki ulici št. 23, v hiši g. dr. Lisjaka,

priporoča častiti duhovščini in slav- nemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino raznih potrebščin n. pr.: kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko in druge. — Olja: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. — Petrolij v zaboju. — Sladkor razne vrste. — Moko številko 0, 1, 2, 3, 4, 5. — Več vrst rajža. — Milisveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. — Cena primerna. — Postrežba točna.

Mirodilnica (drogerija)

v Trzni ulici v posloplju okrog sodišča je bogato založena

z blagom najboljše vrste

ter more na drobno in debelo po skrom- nih cenah postreži kmetovalcem in obrt- nikom, gospodarjem in gospodinjam in vsem zasebnikom, ki potrebujejo miro- dilniškega blaga.

Posebno se priporoča cerkve- nim oblastim, županstvu, uradam, šolskim vodstvom, društvom, javnim in privatnim zavodom, tvornicam, moj- strom, trgovcem, živinozdravnikom, pi- rotelnikom itd. — Priporoča zlasti barve suhe in oljate, aniline in lesna barvila za obleko, bronza; pokosti (lake), sušilo, zamasko (kit), votlič, razne krede, fini cement portlandski, čopiče, ščetki, oteralice za noge, šablone, zamaške, gobe, milo, sveče, užigalice, petrolej; najlineje žveplo in bakrani vitrijol; cevi in druge reči iz kavčuka